

Predmet: Fazlija Ajdari i dr. – Gnjilanska grupa

Poslovni broj predmeta: K-Po2 33/10 I K-Po2 43/10

Glavni pretres: 24. i 25.09.2009.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Optužnica

Optužnica tereti optužene da su kao pripadnici OVK, nakon što se jedna njihova jedinica početkom juna 1999. godine rasporedila na teritoriji operativne zone tzv. *Karakak* (teritorija opština Gnjilane/Gjilan, Vitina/Viti, Kosovska Kamenica/Kamenicë i Novo Brdo/Novobërdë) i to komanda jedinice u zgradu Doma JNA u Gnjilanu/Gnjilan, a ostali pripadnici, oko 100 vojnika, u zgradu Internata srednjoškolskog centra, a radi ostvarivanja zajedničkog cilja – uspostavljanja potpune civilne i vojne kontrole nad teritorijom Kosova/Kosovë i istovremeno proterivanja srpskog i nealbaskog življa sa ove teritorije, u periodu od početka juna do kraja decembra 1999. godine svesno i voljno naređivali i vršili prema civilnom stanovništvu srpske i nealbanske nacionalnosti i pojedinim pripadnicima albanske nacionalnosti protivzakonita zatvaranja, nečovečna postupanja, mučenja, silovanja, ubistva, telesna povređivanja, nanošenja velikih patnji i pljačkanje imovine, što je imalo za posledicu da je najmanje 80 lica surovo mučeno do smrti i ubijeno, najmanje 34 lica se i danas vode kao nestala jer se njihova sudbina ne zna i najmanje 153 lica privotivpravno lišeno slobode, mučeno a zatim pušteno, čime su učinili krivično delo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. st.1. KZJu vezi člana 22. KZJ, kao saizvršioi.

Saslušanje optuženog Agush Memishi

Optuženi se izjasnio da nije kriv.

Sredinom juna 1999. godine uputio se na obuku OVK u kamp u Albaniji jer se takva obuka nije vršila na Kosovu. Njegova porodica bila je lošeg imovnog stanja i nije mogla materijalno da pomogne OVK, tako da je zbog moralne obaveze odlučio da postane vojnik. Kako je sumnjao da je optuženi Fazli Ajdari pripadnik OVK pitao ga je da li može da mu pomogne ali mu Fazli ništa nije odgovorio. Kada je počelo bombardovanje 1999. godine optuženi Ajdari je sa porodicom prebegao u Makedoniju, ali se u junu vratio da obiđe kuću. Rekao mu je [optuženom Memishi] da ako želi da se priključi OVK krene sa njim nazad u Makedoniju jer poznaje čoveka kome treba da se javi. Krenuo je iz Preševa sa izbeglicama i kada je stigao u Makedoniju optuženi Ajdari mu je priznao da je pripadnik OVK. Kada su stigli u selo Lojane pridružili su im se optuženi Samet Hajdari, njegov zet koji je pošao da pronađe ranjenog brata i još jedan mladić. U Kumanovu su dobili po 35 eura za put do Tirane. U Tirani su ih čekala dva lica i odvela u kuću gde je video dva vojnika OVK. Tada je prvi put video uniformu OVK. Zatim su otišli u Feken na obuku, gde je dobio uniformu. Osam dana kasnije jedan vojnik im je rekao da je bombardovanje završeno, da je KFOR ušao na Kosovo i da treba da se vrate jer je rat završen. Ostali su još četiri dana i učestvovali u čišćenju terena od mina, nakon čega su se uputili za Kosovo. Na sebi je imao vojničke pantalone i čizme i običnu civilni majicu. Putovali su kombijem, a kada su stigli u Đakovicu/Gjakovë ukrcali su se u autobus za Prištinu/Prishtinë. Odatle je trebalo da se prebace na autobus za Gnjilane/Gjilan i dalje za Preševo, ali kako nisu imali lične karte i nisu mogli da uđu na teritoriju Srbije zadržali su se u Gnjilanu/Gjilan. Naime, ličnu kartu je predao u Skoplju kada se prijavljivao

za obuku OVK, dok je granicu sa Albanijom prešao sa zelenim kartonom u kojem je pisalo da ide da se pridruži izbegloj porodici, ali mu je i zeleni karton oduzet u Tirani.

U Gnilanu/Gjilan su se smestili u srednjoškolskom internatu gde je bilo oko 80-ak pripadnika OVK i civila koji su se tamo boravili jer nisu imali gde da spavaju. Na ulasku u Internat stajala je straža, pripadnici Vojne policije OVK, koja je evidentirala ko ulazi. U Internatu je video Skendera Halilaj, Nima Maksuti i njegovog rođaka, optuženog Fatona Hajdari, Selima Halimi (brata optuženog Ramadana Halimi) i optuženog Fazli Ajdari, koji je vojnicima delio cigarete. Optuženi Samet Hajdari je prespavao jednu noć a zatim otišao kod svog zeta dok je on [optuženi Memishi] ostao u Internatu sedam dana. Čuo je da je u Internatu bio glavni komandant izvesni Dardan. Nakon sedam dana je otišao iz Internata kod svog brata od tetke Naima Hajdari i nikada se tamo više nije vratio.

Poznato mu je da je u Domu vojske u Gnjilanu/Gjilan bila smeštena komanda OVK. Takođe, čuo je da je u kancelarijama na autobuskoj stanici u Gnjilanu/Gjilan bilo pripadnika OVK, ali ih on nikada nije video, iako je svakodnevno odlazio na stanicu kako bi se sreo sa svojim ocem koji je radio kao kondukter na liniji Preševo-Gnjilane-Priština. Tokom boravka u Gnjilanu/Gjilan u gradu je video optužene Kambera Sahiti, Ramana Halimi koji je radio u jednom restoranu, Ferata Hajdari, Selomona Sadiki. U Preševo se vratio tek 2001. godine. Nikada nije postao pripadnik OVK, već je nakon rata bio pripadnik OVPBM [Oslobodilačka vojska za Preševo, Bujanovac i Medvedu].

Navodi optužnice nisu tačni. Odriče da je silovao, ubijao, sekao tela srpskih civila i bacao ih u jezero. Što se tiče ostalih optuženih, Ramadana Halimi nije poznavao 1999. godine, sa braćom Ahmetom i Nazifom Hasani je u svađi jer su mu pre rata prebili brata, njegova i porodica optuženog Rexhepa Aliu su u krvoj osveti, optuženog Shefqet Musliu nije poznavao pre 2001. godine, tako da nije moguće da su zajedno kao pripadnici OVK u drugoj polovini 1999. godine vršili ubistva u Gnjilanu/Gjilan. Takođe, optuženi Shemsi Nuhui nikada nije bio pripadnik OVK jer su zajedno bili u OVPBM. Što se tiče svedoka saradnika *Božur 50*, njih dvojica nikada nisu bili zajedno u Gnjilanu/Gjilan. Ovaj svedok nije mogao biti pripadnik OVK jer je 1999. godine imao 13 godina. Smatra da ga tereti kako bi spasao sebe jer mu se pripisuje više krivičnih dela.

Maltretiran je od trenutka hapšenja 26.12.2008. godine. Tukli su ih policajci koji su ih sprovođili od Centralnog zatvora do Specijalnog suda, na saslušanje kod istražnog sudije, i nazad. Zna da je ime jednog od njih Aca. Smatra da je batine dobio jer je Albanac.

Komentar:

Optuženi Agus Mimishi odrekao se prava da su postupku koristi svojim maternjim jezikom, tako da je svoj iskaz dao na srpskom jeziku.

Na suđenju vlada loša disciplina učesnika u postupku. Branioci dobacuju, ne predstavljaju se prilikom uzimanja reči, prekidaju druge učesnike u izlaganju i nepotrebno oduzimaju vreme određeno za pretres držanjem govora. Predsednica Veća više puta je opomenula advokate Marka Kastratovića i Zdravka Krstića, što nije imalo uticaja na njihovo ponašanje. Umesto da novčano kazni one koji ometaju postupak i ponašaju se nedisciplinovano, predsednica Veća se upušta u rasprave sa braniocima, što vodi odugovlačenju postupka.